

LBRIS

We know
books

L. FRANK BAUM

**VRĂJITORUL
DIN OZ**

Traducere de Monica Manolachi
Prefață de Lucian Pricop

EDITURA CARTEX 2000

Coperta: Dana Popescu

Lector: Ioana Marcu

Tehnoredactor: Ecaterina Pislă

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**BAUM, FRANK**

Vrăjitorul din Oz / Lyman Frank Baum; trad. de Monica Manolachi; pref. de Lucian Pricop – Ed. a 6-a – București: Cartex 2000, 2023

ISBN 978-606-091-143-2

I. Manolachi, Monica (trad.)

II. Pricop, Lucian (pref.)

821.111

© Editura Cartex 2000, pentru prezenta traducere.

Pentru comenzi și informații, vă rugăm să ne contactați la:

- Tel./fax: 021/323.41.30; 021/323.00.76
- Tel.: 0745.069.898; 0729.951.763
- www.edituracartex.ro
- e-mail: comenzi@edituracartex.ro
- e-mail: comanda.cartex@gmail.com
- O.P. 4, C.P. 184, București

CUPRINS

<i>Vrăjitorul din Oz</i> , cea mai iubită poveste americană pentru copii	7
VRĂJITORUL DIN OZ	
Introducere	13
Uraganul	15
La sfat cu pișpireii	19
Dorothy îl salvează pe Sperie Ciori	26
Drumul prin pădure	33
Salvarea Omului de Tinichea	38
Leul cel Fricos	45
Călătoria spre Marele Oz	51
Câmpia macilor ucigători	57
Regina șoarecilor de câmp	64
Paznicul porții	69
Oz, un oraș minunat	76
În căutarea vrăjitoarei rele	89
Eliberarea	101
Maimuțele înaripate	106
Acum descoperim cine este Oz cel Cumplit	113
Meșteșugul vrăjitoresc al marelui Oz	123
Cum a fost lansat balonul	127

Spre miazăzi	131
Atacați de copacii luptători	136
Drăgălașa țară de porțelan	140
Leul ajunge regele animalelor	146
Țara quadlingilor	150
Vrăjitoarea cea bună, Glinda, îndeplinește dorința lui Dorothy	154
Din nou acasă	159

VRĂJITORUL DIN OZ, CEA MAI IUBITĂ POVESTE AMERICANĂ PENTRU COPII

Vrăjitorul din Oz este un roman despre care L. Frank Baum declara, la începutul secolului XX, că l-a scris special pentru copii. De altfel, ilustrațiile lui W.W. Denslow sunt create în același registru ludic, infantil. Prima ediție a cărții a fost publicată de către George M. Hill Company din Chicago în anul 1900, și de atunci a fost reeditată de mii de ori în toate limbile lumii.

Acțiunea romanului se petrece în ținutul Oz și sunt povestite aventurile unei fetițe pe nume Dorothy. În Statele Unite ale Americii *Vrăjitorul din Oz* este una dintre cele mai populare povești.

Dorothy, personajul central, este o fetiță care locuiește într-o fermă din Kansas împreună cu unchiul său Henry, mătușa sa Em și cățelul Toto. Într-o zi, Dorothy, în timp ce se afla în casă, este luată prin surprindere de o tornadă care îi poartă pe Dorothy și cățelul ei Toto până la îndepărtatul tărâm de basm Oz. Odată ajunși pe acel tărâm, Dorothy face cunoștință cu oamenii de acolo și îi întâlnește pe Sperie Ciori, omul făcut din paie care își dorea să aibă și el puțin creier, Leul cel Fricos, care dorea să devină și el un leu

curajos și Omul Tinichea care își dorea ca și la el în piept să bată o inimă la fel ca la toți oamenii normali. Când Dorothy află despre Marele Vrăjitor din Oz care se afla în Orașul Smaragdelor, atunci ea se hotărăște că trebuie să-l caute și să ajungă la el pentru a-l ruga să o ajute să ajungă din nou acasă, în orașelul unde locuia împreună cu unchiul, mătușa și Toto, câțelul ei, în Kansas. Atunci când cei trei prieteni pe care Dorothy i-a întâlnit pe tărâmul Oz au auzit de puterile pe care le are acest vrăjitor s-au gândit că îi poate ajuta și pe ei prin îndeplinirea dorințelor. Călătoria în care au pornit, și anume aceea de a-l găsi pe Vrăjitorul din Oz se dovedește a nu fi una foarte ușoară, dar datorită puterilor pe care fiecare, încearcă să scape împreună de pericolele pe care le întâlnesc în drumul lor.

După un drum lung și extenuant, ajung la Marele Vrăjitor din Oz, dar află că acesta nu este de acord să le rezolve problemele și le spune că, pentru a le îndeplini dorințele, ei trebuie să treacă prin câteva încercări. Vrăjitorul le dezvăluie obstacolele peste care trebuie să treacă și așa ajung să o omoare pe Vrăjitoarea cea Rea din Apus; descoperă povestea Maimuțelor Înaripate, iar după ce au depășit toate aceste încercări se întorc în orașul Smaragdelor unde ajung la concluzia că Vrăjitorul din Oz este de fapt un șarlatan din Omaha. Acesta, într-un final, încearcă să-i ajute, reușind să-i urce într-un balon, dar Dorothy este singura ale cărei probleme și dorințe nu se îndeplineseră. Peripețiile nu se termină aici și personajele trebuie să dea piept cu alte primejdii care li se ivesc în cale: să îi învingă pe Copacii luptători, să treacă prin Țara de Porțelan, să se lupte și să scape de atacurile Capetelor-Ciocan și, cu ajutorul Maimuțelor Zburătoare, reușesc să ajungă în Țara quadlingilor. Într-un final, se îndeplinește și dorința lui Dorothy, aceea de a ajunge acasă

împreună cu iubitul ei câțel Toto și toate acestea datorită Vrăjitoarei Bune de la Miazăzi, pe numele ei Glinda.

Această carte a fost cea mai iubită carte scrisă de către L. Frank Baum, datorită personajelor fabuloase închipuite cu inimitabilă plasticitate.

Lucian Pricop

LIBRIS

We know
books

VRĂJITORUL DIN OZ

INTRODUCERE

Folclorul, legendele, miturile și poveștile au însoțit de-a lungul timpului vârsta copilăriei, fiindcă orice copil sănătos este îndrăgostit în mod firesc și instinctiv de poveștile fantastice, miraculoase și vădit ireale. Zânele înaripate ale fraților Grimm sau ale lui Andersen au adus mai multă fericire în inimile de copii decât orice altă creație a omului.

Totuși, basmele de altădată, fiind citite de atâtea și atâtea generații, ar putea să fie puse pe raftul celor „învechite“ în bibliotecile copiilor, pentru că a sosit vremea unei noi serii de „povești minunate“, în care obișnuiții strigoi, pitici sau zâne nu mai există, așa cum nu mai există nici oribilele întâmplări care îți îngheață sângele în vine, născocite de autorii lor ca să demonstreze vreo pildă înfricoșătoare. Educația modernă presupune moralitate. De aceea, copilul zilelor noastre caută în povești numai amuzamentul, dispensându-se de toate întâmplările neplăcute.

Având în vedere aceste gânduri, povestea „Vrăjitorul din Oz“ a fost scrisă numai pentru plăcerea copiilor din zilele noastre. Se dorește a fi un basm modern, păstrând uimirea și veselia, dar lăsând la o parte bătăile de cap și coșmarurile.

L. Frank Baum
Chicago, aprilie, 1900

URAGANUL

Dorothy trăia în mijlocul stepelor nesfârșite din Kansas, cu unchiul Henry, care era fermier, și cu mătușa Em, nevasta fermierului. Casa în care locuiau era mică fiindcă lemnul folosit ca să o ridice fusese adus cu căruța de la mulți kilometri depărtare. Avea patru pereți, o podea și un acoperiș care formau o cameră și în această cameră se găseau o sobă cu plita ruginită, un dulap pentru vase, o masă, trei-patru scaune și paturile. Unchiul Henry și mătușa Em aveau un pat mare într-un colț, iar Dorothy un pătuț într-un alt colț. Nu aveau nici pod și nici pivniță, cu excepția unei gropi mici săpate în pământ, căreia îi spuneau „pivnița în caz de uragan“, unde se puteau adăposti cu toții dacă s-ar fi înălțat vreunul dintre acele mari vârtejuri de vânt, destul de puternice ca să sfărâme orice așezare omenească în calea lui. În mijlocul podelei era un chepeng, pe care, dacă-l ridicai, vedeai o scară ce ducea în jos spre groapa mică și întunecoasă.

Când Dorothy stătea în prag și privea în jurul ei, nu vedea nimic altceva decât întinderea vastă și cenușie a stepei. Niciun arbore și nicio casă nu curma întinsul câmpiei, care

peste tot parcă se unea cu cerul. Soarele pârjolise pământul arat până se făcuse o întindere prăfoasă, străbătută de mici crăpături.

Nici iarba nu mai era verde, fiindcă soarele arsese vârfulurile firelor lungi până când aceeași culoare acaparase totul. Casa fusese zugrăvită mai demult, dar soarele îi scorojise tencuiala, iar ploile o spălaseră, așa încât părea acum la fel de posomorâtă și de cenușie ca toate celelalte lucruri dimprejur.

Când mătușa Em venise pe aceste meleaguri, era o femeie tânără și drăguță. Soarele și vântul o schimbaseră însă și pe ea. I-au furat strălucirea din ochi și i-au lăsat în schimb un cenușiu posac. I-au furat și roșul din obraji și de pe buze, care acum erau și ele cenușii. Era subțirică și sfrijită și nu zâmbea niciodată. Când Dorothy, care era orfană, a venit la ei prima dată, mătușa Em a tresărit așa de tare auzind râsul copilei, încât era cât pe ce să țipe și își apăsa pieptul cu mâna ori de câte ori glasul vesel al copilei îi ajungea la ureche. Se tot uita la fetiță minunându-se că se găsea mereu câte ceva care să o amuze.

Unchiul Henry nu râdea niciodată. Muncea din greu de dimineată până seara și nu știa ce înseamnă veselia. Și el era cenușiu, de la barba lui lungă până la cizmele butucănoase. Părea un om aspru și grav, care vorbea de obicei foarte puțin.

Toto era cel care o făcea pe Dorothy să râdă, ferind-o astfel să devină și ea cenușie ca toate celelalte lucruri din jur. Toto nu era gri. Era un cățeluș negru, cu blana lungă și mătăsoasă, cu ochișori tot negri care licăreau veseli de o parte și de alta a nasului său micuț și caraghios. Toto se juca toată ziua, iar Dorothy se juca și ea cu el și îl iubea nespus.

Totuși astăzi ei nu se jucau. Unchiul Henry era așezat pe prag și se uita îngrijorat către cer, care era mai cenușiu ca de obicei. Dorothy stătea în ușă cu Toto în brațe și privea și ea cerul. Mătușa Em spăla vasele.

De departe, dinspre miazănoapte, au auzit geamătul slab al vântului și unchiul Henry și Dorothy puteau vedea cum iarba înaltă se unduia aplecându-se în fața furtunii ce avea să vină. Și deodată, dinspre miazăzi s-a auzit în văzduh un șuier ascuțit și, întorcându-și privirea într-acolo, văzură iarba vâlurindu-se și în partea aceea.

Unchiul Henry se ridică în picioare imediat și-i spuse nevastă-sii:

– Vine uraganul, Em! Mă duc să văd de vite.

Apoi alergă spre șopronul unde se aflau vacile și caii.

Mătușa Em lăsă treaba la o parte și veni la ușă. Dintr-o privire și-a dat seama de primejdia care se apropia.

– Vino repede, Dorothy, strigă ea. Fugi în pivniță!

Toto sări din brațele ei și se ascunse sub pat, iar fata tot încerca să-l scoată de acolo. Speriată rău, mătușa Em deschise chepengul din podea și coborî pe scară în groapa mică și întunecoasă. Dorothy îl prinse pe Toto într-un sfârșit și vru să se ducă după mătușă-sa, dar, când era pe la jumătatea drumului, se auzi deodată urletul îngrozitor al vântului, iar casa se zgudui din temelii așa de tare, încât fata își pierdu echilibrul și se așeză repede pe podea.

Atunci s-a întâmplat un lucru ciudat.

Casa se învărti de două-trei ori în loc, ridicându-se încet-încet în văzduh. Lui Dorothy i se păru că se înalță cu un balon.

Vânturile dinspre miazăzi și cele dinspre miazănoapte se întâlniră exact în locul unde se afla casa și făcură tocmai din ea centrul uraganului. În mijlocul unui uragan aerul este de obicei mai liniștit, dar presiunea mare a vântului de o

parte și de alta a casei o ridică din toate părțile, din ce în ce mai sus, până când ajunse în vârful vârtejului, și acolo rămase, fiind purtată departe kilometri întregi la fel de ușor ca un fulg.

Era foarte întuneric și vântul urla înfiorător din toate părțile, dar lui Dorothy i se părea că era plimbată ușurel, călare. După primele rotiri ale casei și după ce se mai și înclină destul de tare, se simțea de parcă ar fi fost legănată încet, ca un bebeluș în leagăn.

Lui Toto nu-i plăcea însă. Alerga de colo-colo prin cameră, lătrând zgomotos. Dar Dorothy stătea nemișcată la podea și aștepta să vadă ce avea să se mai întâmple.

La un moment dat, Toto s-a apropiat foarte mult de chepeng și a alunecat afară. În prima clipă, fetița crezu că l-a pierdut, dar imediat îi văzu o ureche ieșindu-i prin gaură, fiindcă forța puternică a aerului îl ținea sus, așa că nu avea cum să cadă. Dorothy se târi spre gaură pe brânci, îl prinse pe Toto de ureche și îl trase din nou în cameră, după care închise chepengul ca să nu se mai întâmple vreun alt accident.

Au trecut așa ceasuri în șir și, puțin câte puțin, lui Dorothy i-a pierit frica, dar se simțea destul de singură, iar vântul urla așa de tare în jurul ei că aproape o asurzea. La început, se întreba dacă nu cumva avea să fie făcută bucăți când va cădea casa, dar, fiindcă orele treceau și nu se petrecea nimic îngrozitor, încetă să-și mai facă alte griji și se hotărî să aștepte calmă să vadă ce îi va mai aduce ziua următoare. În cele din urmă, se târi pe podeaua alunecoasă până la pat și se întinse pe el. Toto o urmă și se așeză alături.

Chiar dacă odaia se legăna și vântul urla întruna, Dorothy închise ochii și nu peste multă vreme adormi.

LA SFAT CU PIȘPIREII

Dorothy a fost trezită de o izbitură atât de puternică și neașteptată, încât s-ar fi lovit dacă n-ar fi fost întinsă în patul moale. Dar așa, pârâitura o făcu să-și țină respirația și să se întrebe ce s-o fi întâmplat. Toto își puse năsucul rece pe obrazul fetiței și scheună înspăimântat. Dorothy se ridică în capul oaselor și băgă de seamă că odaia nu se mai mișca. Și nici nu mai era întuneric, pentru că lumina soarelui intra pe fereastră și inunda toată camera. Sări din pat și, cu Toto printre picioarele ei, alergă și deschise ușa.

Fetița scoase un țipăt de uimire privind de jur împrejur, iar ochii i se măreau din ce în ce mai mult dinaintea privești minunate ce i se înfățișa.

Uraganul adusese casa pe pământ foarte ușurel – atât de ușurel cât poate un uragan –, în mijlocul unui ținut nemai-pomenit de frumos. Descopereau pajiști întinse, verzi, cu copaci încărcăți de fructe mari și coapte. Dâmburi cu flori strălucitoare se vedeau peste tot, iar păsări cu penaj multicolor cântau și zburau prin copaci și prin tufișuri. Puțin mai încolo, printre malurile cu verdeată, curgea repejor un pârâiaș

scânteietor, murmurând cu un susur așa de plăcut pentru fetița care trăise atâta vreme în stea uscată și cenușie!

Cum stătea și se uita cu luare aminte la priveliștile neobișnuit de frumoase din jur, observă apropiindu-se de ea un grup de oameni dintre cei mai ciudați, cum nu mai văzuse niciodată până în acel moment. Nu erau așa de înalți ca oamenii mari cu care era ea obișnuită, dar nici nu erau foarte mici. De fapt, păreau a fi la fel de înalți ca Dorothy, care era o fetiță înaltă pentru vârsta ei, dar, oricum, erau cu mult mai în vârstă decât ea.

Erau trei bărbați și o femeie, toți îmbrăcați fistichiu. Purtau pălării rotunde cu calota înaltă și țuguată, cu niște clopoței mici în jurul borului, care clincheteau melodios la orice mișcare. Pălăriile bărbaților erau albastre. Femeia avea pălăria albă și purta o rochie tot albă, care cădea în falduri de la umeri în jos, presărată cu stelute, care sclipeau în soare ca niște diamante. Bărbații erau îmbrăcați în haine albastre, de aceeași nuanță cu a pălăriilor lor, și purtau ghete frumos lustruite, cu vârful albastru. Lui Dorothy i se păru că bărbații sunt cam de aceeași vârstă cu unchiul Henry, pentru că doi dintre ei aveau bărbi. Dar femeia era cu siguranță mult mai în vârstă. Avea riduri pe față, părul aproape alb și umbla destul de țepăn.

Când acești oameni s-au apropiat de casa în al cărei prag stătea Dorothy, s-au oprit și au început să șoptească între ei, de parcă le-ar fi fost teamă să se apropie mai tare. Însă bătrânică înaintă vreo câțiva pași înspre Dorothy, făcând o plecăciune și spuse cu glas dulce:

– Fii binevenită, nobilă vrăjitoareasă, pe tărâmul pișpireilor. Îți suntem așa de recunoscători că ne-ai scăpat de ticăloasa cotoroanță de la Răsărit și că ai eliberat poporul nostru din robie.

Dorothy ascultă aceste cuvinte cu uimire. Oare la ce se referea bătrânică atunci când i se adresa cu „nobilă vrăjitoareasă“ și îi spunea că a omorât-o pe ticăloasa cotoroanță de la Răsărit? Dorothy era o fetiță inocentă, nevinovată, care fusese purtată de un uragan la mulți kilometri depărtare de casă și nu omorâse în viața ei nicio vătărată.

Dar pesemne că bătrânică aștepta un răspuns de la ea, așa că Dorothy spuse ezitând:

– Sunteți foarte bună cu mine, dar cred că trebuie să fie o greșală, pentru că nu am omorât pe nimeni.

– Atunci, casa ta a omorât-o, răspunse bătrânică râzând. E același lucru. Uite, continuă ea arătând spre colțul casei, aici sunt două picioare. Sub scândura asta lată.

Dorothy se uită și scoase un țipăt de spaimă. Într-adevăr, acolo, chiar de sub colțul format de grinzile mari de lemn pe care se sprijinea casa, ieșeau două picioare încălțate în pantofi de argint cu vârful ascuțit.

– Vai, doamne! Oh, doamne! striga Dorothy, frământându-și mâinile înspăimântată. După cum văd, casa a căzut peste vrăjitoare. Ce ne facem?

– Nu e nimic de făcut, spuse bătrânică foarte liniștită.

– Dar cine era? întrebă Dorothy.

– Era vrăjitoarea ticăloasă de la Răsărit, cum ți-am spus, răspunse bătrânică. De ani de zile îi ține pe toți pișpireii în robie, făcându-i sclavii ei zi și noapte. Acum toți sunt eliberați și îți sunt recunoscători pentru fapta ta.

– Cine sunt pișpireii? întrebă Dorothy.

– Sunt oamenii care locuiesc în țara asta de la Răsărit, unde a domnit până acum vrăjitoarea cea rea.

– Dumneata ești pișpircă?

– Nu, dar sunt o prietenă de-a lor, deși locuiesc în țara de la Miazănoapte. Când au văzut că vrăjitoarea de la